

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ

«Ужгородський національний
університет»

Протокол № 5 від 04 травня 2023 р.

Голова Вченої ради, ректор

проф. Володимир СМОЛАНКА

**ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації
вчителів, які викладають предмет «Основи здоров'я»**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Потреби докорінного, системного реформування загальної середньої освіти в Україні, інтеграції національної системи освіти у світовий європейський простір, підвищення конкурентоздатності української молоді на ринку праці, формування професійної компетентності вчителя в реалізації основних завдань модернізації системи освіти, упровадження новітніх досягнень світової та вітчизняної науки, передового досвіду в організацію освітнього процесу сучасного закладу освіти вимагає оновлення змісту й форм підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Загальні положення

Програма підвищення кваліфікації вчителів (далі – Програма), які викладають предмет «Основи здоров'я» в закладах загальної середньої освіти, розроблена на основі компетентнісного підходу з урахуванням принципів цілісності, системності, технологічності та варіативності, подана у взаємозв'язку цільового, змістового, технологічного та контрольного-аналітичного компонентів.

Програма підвищення кваліфікації вчителів, які викладають предмет «Основи здоров'я» в закладах загальної середньої освіти, розроблена на виконання ст. 18 та ст. 59 Закону України «Про освіту», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №800 від 21 серпня 2019 р., та на основі, "Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти" (наказ МОНУ № 904 від 12.10.2022) та на основі:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про вищу освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Національної доктрини розвитку освіти;
- Державного стандарту базової середньої освіти;
- Професійного стандарту за професіями «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 24 грудня 2020 р. № 2736;
- постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»;
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року;
- Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН України від 09.09.2022 р. № 805);
- листа МОН від 10.08.2022 № 1/9105-22 «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2022/2023 н. р.».

Метою підвищення кваліфікації є вдосконалення професійної компетентності вчителя, який викладає предмет «Основи здоров'я», як умотивованого, фахового спеціаліста, носія рефлексивної культури, готового до впровадження інноваційних концептуальних підходів і технологій в освітній процес.

Обсяг Програми: 30 год (1 кредит ЄКТС)

Форма реалізації Програми: – денна/дистанційна/змішана форма.

Графік навчального процесу: одна сесія 30 годин (упродовж тижня, по шість годин щоденно з можливістю подальшої підтримки педагогічного працівника через дистанційне навчання за планом програми).

Строки реалізації Програми: упродовж тижня (5 робочих днів).

Кількість слухачів у групі: 25-30 осіб.

Вартість освітніх послуг: на договірних умовах.

Місце виконання Програми: Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та за місцем знаходження замовника. Якщо підвищення кваліфікації відбувається за місцем замовника то проводиться організація трансферу за кошти замовника.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації. За результатами опанування Програми особи, які пройшли повне навчання отримують свідоцтво, в якому зазначається змістові напрями навчального плану Програми та обсяг навчальних годин, яке дозволяє здійснювати професійну діяльність у закладі загальної середньої освіти за посадою «учитель предмету «Основи здоров'я» закладу загальної середньої освіти» упродовж кожного року, підвищувати кваліфікаційний рівень відповідно Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН України від 09.09.2022 р. № 805)

Розробники Програми: Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації ДВНЗ "УжНУ"

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма передбачає розв'язання таких завдань:

- формування готовності вчителів, які викладають предмет «Основи здоров'я», до реалізації стратегічних цілей модернізації середньої освіти, розбудови Нової української школи в умовах соціокультурних викликів ХХІ століття, інтеграції у світовий освітній простір;
- підвищення рівня теоретико-методологічної підготовки до роботи в умовах Нової української школи та переходу на 12-річну структуру навчання;
- систематизація та поглиблення соціально-гуманітарних, професійно-фахових знань про сутність, специфіку, орієнтири реалізації основних напрямів модернізації середньої освіти;
- модернізація професійного потенціалу як системного показника готовності до інноваційної діяльності, трансформації найновіших досягнень науки та передового педагогічного досвіду в практику роботи вчителя, який викладає предмет «Основи здоров'я»;
- опанування нових інтелектуальних інструментаріїв, педагогічних та інформаційних технологій, необхідних для впровадження якісних змін в освітній процес ІКТ-наповненого середовища;
- формування навичок самостійного, критичного мислення, системного педагогічного аналізу;
- формування вмій здійснювати інтегровану практико-теоретичну професійну діяльність, що сприятиме формуванню інноваційного освітнього простору за логікою варіативного розвитку мотиваційно-сміслової освіти.

Навчальний план розрахований на 30 годин (1 кредит) та складається з п'яти модулів:

- Модуль 1. Соціально-гуманітарний (4 год / 0,1 кредита);
- Модуль 2. Професійний (6 год / 0,2 кредита);
- Модуль 3. Фаховий (16 год / 0,5 кредита);
- Модуль 4. Організаційно-контрольний (2 год / 0,1 кредита);
- Модуль 5. Самостійної роботи (2 год / 0,1 кредита).

Соціально-гуманітарна й професійна підготовка розвиває творче мислення педагога, підвищує рівень соціально-політичних, філософських, соціологічних і психолого-педагогічних знань, сприяє вдосконаленню володіння категоріально-понятійним апаратом сучасної педагогічної науки.

Слухачі мають змогу отримати уявлення про освіту як соціальний інститут, розвиток громадянських компетентностей особистості, тенденції національно-патріотичного виховання в умовах суспільних змін, удосконалити знання з питань нормативно-правового забезпечення освітньої діяльності в Україні, реформування загальної середньої освіти в Україні, набути знання із сучасних соціально-психологічних і педагогічних проблем виховання дітей, застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі.

Фахова підготовка сприяє розвитку системи професійних компетентностей, необхідних для проектування цілісного інноваційного освітнього простору, забезпечується проведенням лекційних, семінарських, практичних занять,

тренінгів, змістове наповнення яких відповідає сучасним досягненням психолого-педагогічних наук.

Фаховий модуль структурно складається з розділів:

- предметно-наукова підготовка;
- методична підготовка;
- спецкурси та спецпрактикуми.

Тематика предметно-наукової і методичної підготовки максимально співвідноситься зі змістом середньої освіти в умовах Нової української школи та передбачає поглиблення знань щодо актуальних досліджень у відповідних наукових галузях.

Предметно-наукова підготовка спрямована на формування професійних компетентностей учителів, які викладають предмет «Основи здоров'я», у впровадженні педагогічних інновацій, проектуванні інноваційного освітнього середовища, використанні описового формувального оцінювання в системі контролю навчальних досягнень учнів, формуванні системи життєвих компетентностей учнів.

Методична підготовка спрямована на формування професійних компетентностей педагогів у впровадженні в освітній процес інтегративного підходу, педагогіки партнерства, формуванні емоційного інтелекту молодших школярів, організації навчально-пошукової, дослідницької діяльності учнів закладів загальної середньої освіти тощо.

У навчальному плані курсів підвищення кваліфікації передбачається проведення спецкурсів, які є логічним продовженням та доповненням до вивчення найактуальніших проблем предметно-наукової і методичної підготовки педагогів, які викладають курс «Основи здоров'я».

Загалом підготовка за фахом забезпечує формування вміння організовувати тематичні дискусії, систематизувати власний досвід педагогічної діяльності, ефективно вирішувати психолого-педагогічні проблеми, які виникають у професійній діяльності.

В освітній програмі передбачається складання заліків за кожним з основних розділів плану, а також підготовка й захист підсумкової творчої роботи з питань предметно-наукової та методичної підготовки за фахом.

Соціально-гуманітарний, професійний та фаховий модулі, крім інваріантної, містять варіативну складову, у якій розглядаються питання європейської та євроатлантичної інтеграції України, розвитку медіакомпетентності педагога в умовах реформування освіти, застосування вебсервісів в освітньому процесі.

Професійні компетентності, які розвиваються в слухачів:

А 2. Предметна компетентність

- А 2.1. Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.
- А 2.2. Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.
- А 2.3. Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання.

А 3. Інформаційно-цифрова компетентність

- А 3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній

діяльності.

- А 3.2. Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі.

Б 1. Психологічна компетентність

- Б 1.1. Здатність визначати й урахувати в освітньому процесі вікові особливості учнів.

- Б 1.2. Здатність визначати й урахувати в освітньому процесі індивідуальні особливості учнів.

- Б 1.3. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, «я»-ідентичності.

Б 2. Емоційно-етична компетентність

- Б 2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами.

- Б 2.2. Здатність до усвідомленої, конструктивної та екологічної взаємодії з учасниками освітнього процесу та в локальних спільнотах.

- Б 2.3. Здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

Б 3. Компетентність педагогічного партнерства

- Б 3.1. Здатність до спілкування з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки учнів.

- Б 3.3. Здатність до роботи в команді з профільними фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

- Б 3.4. Здатність до координації взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу з метою надання додаткової підтримки учням.

В 1. Інклюзивна компетентність

- В 1.1. Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

В 2. Здоров'язбережувальна компетентність

- В 2.1. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів.

- В 2.2. Здатність надавати домедичну допомогу учням.

- В 2.3. Здатність до попередження і протидії булінгу, різним проявам насильства.

В 3. Проєктувальна компетентність

- В 3.1. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання та розвитку учнів в освітньому середовищі.

Г 1. Прогностична компетентність

- Г 1.1. Здатність до прогнозування результатів освітнього процесу.

Г 2. Організаційна компетентність

- Г 2.1. Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку учнів.

- Г 2.2. Здатність до організації різних форм навчальної і пізнавальної діяльності учнів.

Г 3. Оцінювальна компетентність

- Г 3.1. Здатність до здійснення оцінювання результатів навчання учнів.
- Д 1. Інноваційна компетентність
- Д 1.1. Здатність до застосування наукових методів пізнання в освітньому процесі.
- Д 1.2. Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності.
- Д 2. Здатність до навчання впродовж життя
- Д 2.1. Здатність до визначення умов і ресурсів професійного розвитку впродовж життя.
- Д 2.2. Здатність до супроводу та підтримки педагогічних працівників(наставництва, супервізії, інтервізії тощо).
- Д 3. Рефлексивна компетентність
- Д 3.1. Здатність до моніторингу педагогічної діяльності та визначення індивідуальних професійних потреб.

Очікувані результати підвищення кваліфікації передбачають набуття таких умінь і навичок:

Знання і розуміння

- сучасних тенденцій розвитку освіти взагалі, загальної середньої освіти;
- соціально-правових основ, законодавчих актів у сфері загальної середньої освіти;
- особливостей процесів організації освіти дітей шкільного віку;
- основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісної парадигми навчання;
- способів реалізації інтеграційного підходу в навчанні;
- концепції інклюзивної освіти.

Форма проведення занять: Навчальні заняття за програмою курсу проводяться – засобами лекційного викладу матеріалу (тематична лекція, інструктивна лекція, інтерактивна лекція з елементами панельної дискусії, лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-прес-конференція, лекція з елементами практичного заняття), практичних занять (тренінгів, майстер-класів, моделювання освітньої діяльності, круглих столів, дискусій, тренувальних вправ, авторських студій, самотійної роботи у вигляді моніторингу та оцінки результатів пропонованих освітніх змін, тестів).

Самостійна робота слухачів передбачає завдання, спрямовані на вивчення нормативно-правових актів та інструктивно-методичних листів, актуальних питань щодо організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти.

У Програмі передбачається підготовка й захист підсумкової роботи (випускна робота, творчий проєкт) з питань предметно-наукової та методичної підготовки за фахом.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі обирають: складання підсумкового теста, який складається з 30 тестових завдань, одне тестове завдання оцінюється в 1 бал, або виконання творчого проєкту. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники – 30 балів. Прохідний бал – 20 балів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Програми підвищення кваліфікації вчителів, які викладають предмет
«Основи здоров'я» (1 кредит, 30 годин)

№ з/п	Напрямок	Розподіл годин			Практичні заняття	Тематичні дискусії
		Кредити	Усього (годин)	Лекції		
I.	СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ МОДУЛЬ	0,1	4	2	2	
	Інваріантна частина		4	2	2	
	Варіативна частина					
II.	ПРОФЕСІЙНИЙ МОДУЛЬ Формування та розвиток професійної компетентності: Реалізація наскрізних змістових ліній в освітньому процесі школи. Особливості роботи із проектними завданнями на уроках предмету «Основи здоров'я»	0,2	6	2	4	-
	Інваріантна частина		6	2	4	
	Варіативна частина		2		2	
III	ФАХОВИЙ МОДУЛЬ	0,5	16	4	10	2
	Інваріантна частина		16	4	10	2
3.1.	Предметно-наукова підготовка		2	2	-	
3.2.	Методична підготовка		12	2	8	2
	3.2.1. Новий зміст освіти: реалізація державного стандарту освіти як орієнтиру навчального поступу учнів. Нормативний супровід шкільної освіти. Вимоги до ведення шкільної документації. Аналіз чинних підручників з предмету «Основи здоров'я»		4	2		2
	3.2.2. Створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості інклюзивного навчання в ЗЗСО		4		4	
	3.2.3. Використання інформаційно-комунікаційних, цифрових технологій та цифрових STEM-лабораторій в освітньому процесі.		4	-	4	
3.3.	Спецкурси		2		2	
	Варіативна частина		4		4	
IV	ОРГАНІЗАЦІЙНО-КОНТРОЛЬНИЙ МОДУЛЬ.	0,1	2		2	
V.	МОДУЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	0,1	2	-	-	-
	УСЬОГО:	1	30	8	18	2